

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ VINYETES COMPETÈNCIES EN SOSTENIBILITAT - MARC EUROPEU GREENCOMP

GUIA D'USUARI	
OBJECTIU	Aquest instrument està dissenyat per avaluar el nivell de competències en sostenibilitat de l'alumnat d'educació primària.
ESTRUCTURA DE L'INSTRUMENT	3 preguntes sobre variables sociodemogràfiques (gènere, nivell educatiu i edat en anys). - Quatre vinyetes - situacions contextualitzades entorn al canvi climàtic i al dia a dia de l'alumnat on hi ha una sèrie de preguntes i diferents opcions de resposta sobre el seu comportament davant cadascuna d'aquestes situacions. - Cada vinyeta tracta una de les quatre àrees competencials del GreenComp. Vinyeta 1: Encarnar valors de sostenibilitat; Vinyeta 2: Assumir la complexitat de la sostenibilitat; Vinyeta 3: Preveure futurs sostenibles; Vinyeta 4: Actuar a favor de la sostenibilitat. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bc83061d-74ec-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-es - Cada vinyeta conté diferents preguntes amb 3 opcions de resposta, on només una de les respostes és la més correcta i completa (en verd).
PREPARACIÓ	- Abans de distribuir el qüestionari caldrà eliminar els colors en les respostes. - Explicar a l'alumnat el propòsit i com han de respondre. Assegureu-vos que tothom tingui una còpia impresa o accés digital al qüestionari. - No hi ha respostes correctes o incorrectes, l'alumnat ha de respondre lliurement d'acord amb les seves visions, percepcions i coneixements.
APLICACIÓ	- Indiqueu als alumnes que marquin amb una "X" l'opció corresponent. - Faciliteu un temps adequat per a la resposta i reflexió. - Aclariu qualsevol dubte que l'alumnat pugui tenir sobre les preguntes.
ANÀLISI DE LES RESPOSTES	- Recopileu els qüestionaris i reviseu que estiguin complets. Anàlisi descriptiu: calcular el percentatge de respostes de cada pregunta i opció, i per cada àmbit competencial. Calcular les freqüències i els percentatges de resposta per cada opció. Anàlisi de preferències: identificar quines respostes són les més escollides per cada pregunta. Determinar si hi ha alguna tendència cap a respostes més complexes o raons més sostenibles o econòmiques.
ÚS DE LA INFORMACIÓ	- Presenteu els resultats a l'alumnat per generar un debat i reflexió grupal a classe sobre les competències en sostenibilitat. Relacioneu les respostes amb el currículum educatiu vigent i les matèries corresponents. - A partir de les respostes de l'alumnat, es pot proposar una situació d'aprenentatge contextualitzada per investigar sobre les problemàtiques ambientals presents al poble o ciutat, i posteriorment realitzar propostes de millora o d'acció que puguin ser compartides amb la comunitat educativa, la ciutadania, les entitats socials i ambientals, i els representants polítics del territori.

A continuació, es presenten una sèrie de situacions reals. Marca amb una X la resposta que creus que és la més correcta per a cadascuna de les preguntes.

SITUACIÓ 1. La Joana ha anat a passar el cap de setmana al poble, a casa dels seus avis. A la Joana li agrada molt anar-hi, perquè al poble pot sortir al carrer a jugar, enfilar-se als arbres i anar amb bicicleta per on vulgui, encara que de vegades no li agrada que la seva àvia li cridi l'atenció, que si deixa l'aixeta oberta quan es raspalla les dents, que si triga massa a dutxar-se,...

Què li diries a la Joana sobre el seu comportament?

- a) La Joana hauria de cuidar l'aigua perquè és un recurs que costa diners.
- b) La Joana hauria de tenir cura de l'aigua perquè és un recurs que s'esgota i s'ha de compartir amb totes les persones i els éssers vius que habiten el planeta.
- c) La Joana hauria de tenir cura de l'aigua perquè al poble és més difícil que les cases tinguin aquests serveis.

Per què creus que l'àvia ho diu?

- a) L'àvia pensa que és necessari fer un bon ús de l'aigua i ajudar a que no s'esgoti.
- b) L'àvia pensa que cal fer un bon ús de l'aigua perquè és un recurs que costa molts diners.
- c) L'àvia pensa que l'aigua s'acabarà algun dia, però està equivocada perquè és un recurs que no s'esgota.

Què faries tu en el lloc de Joana i per què?

- a) Si de tant en tant em deixo l'aixeta oberta no passa res. L'aigua no s'acabarà.
- b) Perquè la meva àvia no em cridi l'atenció, no deixo l'aixeta oberta.
- c) Faria un bon ús de l'aigua perquè així tinc cura de tots els éssers vius i de la natura.

SITUACIÓ 2. A la teva classe, la mestra us ha demanat fer una presentació sobre el canvi climàtic per als nens i nenes de 1r i 2n curs de l'escola. Et reuneixes amb el teu grup de treball per discutir sobre el tema i cercar informació. La mestra us ha demanat que respongueu a les preguntes més freqüents sobre aquest tema: què és, com afecta al planeta, què es pot fer per prevenir-lo.

Quines els hi explicaries que són les causes del canvi climàtic?

- a) Actualment el canvi climàtic s'ha accelerat i sobretot és causat per les emissions de gasos hivernacle produïdes per activitats humanes.
- b) El canvi climàtic és degut únicament a les activitats humanes.
- c) El canvi climàtic és natural i ha canviat al llarg de la història, les activitats humanes no hi influeixen.

Quines són les conseqüències del canvi climàtic?

- a) El canvi climàtic només té conseqüències per a les persones que viuen al camp perquè fomenta sequeres, que afecten més a l'agricultura i la ramaderia.
- b) El canvi climàtic només té conseqüències per als boscos, ja que pot propiciar incendis.
- c) El canvi climàtic té conseqüències per a tots els éssers vius del planeta: pot provocar sequeres, inundacions o onades de calor, manca d'aigua, aliments i altres recursos.

Per a fer la presentació busqueu informació i notícies a internet. Com seleccionareu la informació per posar a la presentació? Què faries amb la informació que trobeu?

- a) Buscaria informació a internet i em basaria en una única pàgina web que cregui més adequada per preparar el treball.
- b) Llegim bé la informació, contrastem el que es diu sobre el tema a diferents notícies i pàgines web, busquem informació sobre qui ha escrit la notícia.
- c) Tota la informació que es troba disponible a Internet és veritable, es pot fer servir per fer la presentació.

Al buscar informació, llegiu que *'el canvi climàtic ha passat altres vegades a la història de la terra, així que l'acció de l'ésser humà no té cap influència'*, com la interpreteu?

- a) Ha de ser veritat, els canvis a la natura sempre passen i no tenen perquè ser provocats per les persones.
- b) És cert que hi ha hagut canvis en el clima, però l'acció de l'ésser humà té un impacte directe en accelerar-lo.
- c) No és veritat, no hi ha hagut canvis en el clima de la terra en el passat.

Quina és la reflexió més adequada que posaries a la presentació per a l'alumnat de 1r i 2n?

- a) El canvi climàtic no ens afecta massa, només afecta a persones d'altres països.
- b) Poca cosa es pot fer per fer front el canvi climàtic.
- c) El canvi climàtic afecta de manera diferent a diferents llocs i cal buscar solucions adequades per a cada lloc.

Com els hi explicaries que ens afecta el canvi climàtic?

- a) És com una cadena, si puja la temperatura de la terra, canvia el clima de moltes maneres, hi pot haver sequera, inundacions o onades de calor.
- b) El canvi climàtic només fa que faci més calor durant l'estiu i menys fred durant l'hivern, però no ens afecta en res més.
- c) El canvi climàtic és com el canvi de les estacions d'estiu i d'hivern, sempre canvia tot l'any, però no passa res.

SITUACIÓ 3. L'alcalde vol transformar el teu poble o ciutat en un lloc on hi hagi una millor qualitat de l'aire, més zones verdes, menys residus, més neta i on sigui més agradable viure.

Què li demanaries fer perquè el teu poble o ciutat sigui un lloc més sostenible?

- a) Podria construir un centre comercial als afores del poble o ciutat per tenir un lloc més gran on fer les compres.
- b) Podria millorar el sistema de transport perquè la gent es mogui menys amb cotxe, així hi hauria menys soroll i menys gasos contaminants a l'aire.
- c) Podria construir un aparcament més gran al centre de la ciutat perquè hi hagi més places per aparcar els cotxes.

Canviaries la teva manera de moure't pel teu poble o ciutat per ser més sostenible?

- a) No, a mi no m'agrada anar caminant perquè es triga molt de temps i em canso.
- b) Sí, m'agradaria canviar la manera de moure'm per la ciutat, però no sé molt bé quines altres opcions de mobilitat sostenible hi ha.
- c) Sí, m'agradaria anar a molts llocs caminant o amb bicicleta, encara que de vegades és necessari utilitzar el cotxe.

Quina opció escolliries tu per millorar el teu poble o ciutat perquè sigui un lloc més sostenible i agradable per viure-hi?

- a) No sé molt bé què podria fer, la millora de la ciutat no depèn de mi i no crec que pugui fer res per canviar-ho.
- b) Podria reutilitzar els residus abans de llençar-los a les escombraries, per exemple, per fer manualitats, compost per a plantes o crear jocs amb material reciclat.
- c) Intentaria no llençar deixalles al carrer ni als parcs i sempre que pugui me'ls emportaria a casa per tirar-los allà.

SITUACIÓ 4. Un dia a l'escola, esteu treballant sobre com cuidar el planeta i comptes als teus companys i companyes que quan passeges per un parc a la teva ciutat sempre el trobes brut, ple d'escombraries (papers, llaunes, envasos, restes de menjar). Allà també hi ha un petit llac i has observat que l'aigua està bruta i té mala olor perquè s'han llençat residus.

Què podríeu fer els teus companys/es i tu per millorar l'estat del parc?

- a) Tot i que estem d'acord que el parc hauria d'estar més net, no sabem què més podríem fer.
- b) Hauríem de presentar una carta a l'ajuntament explicant la situació i demanant solucions.
- c) No, no podríem fer res més perquè no depèn de nosaltres millorar l'estat del parc.

Al cap d'uns quants dies, t'expliquen que uns veïns han creat un grup per anar a netejar aquest parc, què faries tu?

- a) La notícia em resulta indiferent.
- b) No hi participaré, encara que penso que és una bona iniciativa i m'alegro que hi hagi gent que sí que ho faci.
- c) M'interesso per la iniciativa, busco més informació i els dic als meus pares si podem participar el dia de la neteja col·lectiva.

Què podries fer per millorar el lloc?

- a) Jo només puc mirar de no embrutar encara més el parc, i per això tindria molta cura de no llençar més residus.
- b) Podria anar a recollir papers, llaunes de refrescos i restes de menjar i animar els meus amics i amigues a acompanyar-me.
- c) No hi puc fer res, el que passa és que la gent no té cura del parc i per això està tan brut.